

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 50.

V Ljubljani, 14. grudnia 1906.

XLVI. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Ōrnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 30 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vsebina: Poziv. — Shod goriškega učiteljstva. — Naš denarni zavod. — O nadaljni izobrazbi učiteljice in njeno delovanje izven šole. — Spomini na Belgrad. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Politiški pregled. — Vestnik. — Razgled po šolskem svetu. — Listnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

Poziv

vsem slovenskim pisateljem, umetnikom, juristom itd., sploh velmožem vseh stanov.

Samo par trenutkov darujte naši mladini, naši bodočnosti! —

Otroci se v šoli sicer nauče čitati tisk in razločno pisane rokopise, karakterističnih rokopisov pa ne. Važno bi bilo torej, da bi se dala otrokom višjih razredov tudi ta prilika.

Različnih rokopisov bi se sicer kmalu dobilo, toda samo čitanje še tako karakterističnih rokopisov bi bilo precej dolgočasno, mehanično — mrtvo. —

Ravno nasprotno pa bi bilo, ako bi imel učenec pred sabo rokopise najboljših in najimenitnejših mož svojega naroda. — Vaja v čitanju takih rokopisov bi bila obenem tudi pouk o razvoju in kulturi vsega naroda. — Učencem bi se odprl razgled po širni domovini, zbudilo bi se zanimanje za delovanje na različnih poljih človeške družbe, vžgalo in utrdilo bi se rodoljubje in domoljubje — izkratka: uspehi bi bili neprecenljive vrednosti v materialnem in formalnem oziru.

Ker mi pa niso znani naslovi poedinih velmož, uljudno prosim tem potom vse slovenske pisatelje in pisateljice, umetnike, politike, dostojanstvenike, sploh velmože vseh stanov: Samo par trenutkov darujte naši mladini, naši bodočnosti, pa napišite nekaj vrstic kakršne si že bode vsebine, da bo le primerna za mladino in jih izvolite poslati podpisanemu, ki bo skrbel za razmnoženje in pa za to, da jih dobi naša učeča se mladina v roke po nizki ceni.

Svoje cenjene sodelavce na polju vzgoje in naobrazbe še posebno prosim, ako imajo kako opazko ali kak nasvet k tej ideji, da mi to blagohotno naznanijo bodisi naravnost, bodisi potom časopisja.

Slovenske časopise tudi prosim, da bi ta poziv blagohotno ponatisnili.

Vsem pa, ki se bodo na moj pričujoči poziv v korist naši mladini odzvali in mi tako k izvedbi moje namere pripomogli, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo. .

V Slovenski Bistrici, dne 8. decembra 1906.

Špan Anton, učitelj.

Shod goriškega učiteljstva.*)

Na povabilo predsednika dež. učit. društva in zastopnika učiteljstva v okr. šol. svetu za goriško okolico, tovariša Fr. Bajta, se je zbralo dne 6. t. m. okolo 60 učiteljev in učiteljic v gostilnici „Pri zlatem jelenu“ v Gorici. Vreme je bilo neugodno; lilo je ves dan kakor iz škafa. Na shod so prišli samo oni tovariši, ki bivajo ob železnici, in nekateri drugi, ki se ne strašijo nobenega vremena, ko gre za stanovsko korist. Neugodno je bilo tudi to, da je bil napovedan ob 3. pop. mrtvaški izprevod pok. tovariša Medeota, bivšega nadučitelja v Ločniku. Izprevoda se je mnogo učiteljstva udeležilo, in zato je bilo treba na shodu hiteti, da so se udeležniki shoda mogli udeležiti tudi izprevoda. Zopet drugi niso mogli ostati pri shodu, ker se jim je mudilo domov. Pri vseh ovirah in neugodnostih se je shod vendar lepo vršil in je popolnoma rešil svojo nalogo. Predsednikom shoda je bil izvoljen sklicatelj shoda. Glavne misli njegovcga govora so:

Shod je bil na ta dan sklican, ker je imelo istega dne predpoldne deželno učiteljsko društvo svoj občni zbor, da bi učiteljstvo ne imelo dvojnih troškov. Agitacijski shodi v slovenskem delu dežele so nagnili predsednika dež. učit. društva, da se je odločil, sklicati shod. Prihodnje leto bodo volitve v deželni in državni zbor. Zaraditega se bo učiteljstvu treba odločiti, ali se volitve udeleži ali se je ne udeleži. Učiteljem bi bilo pod častjo, ako bi služili eni ali drugi politični stranki v deželi kot poganjači in lovili glasove med nezavednimi volilci ter škodovali z agitacijo ugledu svojega stanu; noben pošten človek pa učiteljem ne more zameriti, če se pred volitvami zberejo in dogovore, komu oddajo svoje učiteljske glasove in s kom hočejo tudi po volitvah skupno delati za napredek in blaginjo slovenskega ljudstva na Goriškem in Gradiščanskem. Ako bi se posamezniki izmed učiteljstva, ki imajo potrebne izkušnje, udeleževali shodov naših političnih strank brez potrebnega preudarka kar na svojo roko, bi se utegnulo prigoditi, da bi škodovali sebi in svojemu stanu in nobenemu nič koristili. — Učitelji se sicer smejo posluževati svojih državljanskih pravic v zakonito in stanovsko dovoljenih mejah, a vsak učitelj ima pravico, zahtevati

*) Na to poročilo še posebno opozarjamo učiteljstvo drugih kronovin. Uredn.